

Περί ελεημοσύνης (Άγιος Ιωάννης της Κρουστάνδης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 1 Ιουνίου, 2021

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς λέει: «*Παντὶ τῷ αἰτοῦντι σοι δίδου*». Αὐτὸ σημαίνει πὼς **πρέπει νὰ εὐεργετοῦμε καὶ νὰ ἐλεοῦμε ὅλους, χωρὶς νὰ διακρίνουμε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν κατάστασή τους, τὸ κοινωνικὸ παρελθόν τους ἢ τὴ θρησκεία τους. Πρέπει νὰ δίνουμε τὴν [ἐλεημοσύνη](#) μας στὸν καθένα πὺ τὴν ἔχει πραγματικὰ ἀνάγκη.**

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέει πὼς πρέπει νὰ εἴμαστε σπλαχνικοὶ πρὸς τοὺς φτωχοὺς καὶ ἐκείνους πὺ εἶναι δυστυχησμένοι ἀπὸ ὅποιαδήποτε αἰτία.

Σὰν ἄνθρωποι πρέπει νὰ δίνουμε τὴν ἐλεημοσύνη μας στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὅποια κι ἂν εἶναι ἡ αἰτία ποὺ τοὺς κάνει νὰ ζητιανεύουν, εἴτε εἶναι χῆρες καὶ ὄρφανὰ εἴτε ἐξορίστηκαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, εἴτε ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν ἀυταρχικότητα τῶν κυβερνώντων εἴτε ἀπὸ τὴ σκληρότητα τῶν προϊσταμένων, εἴτε ἀπὸ τὴν ἀπανθρωπιά τῶν φοροεισπρακτόρων εἴτε ἀπὸ τὴν ἀπληστία τῶν ἐχθρῶν, εἴτε ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴ τῆς περιουσίας τους εἴτε ἀπὸ τὴν ἀπώλεια ποὺ εἶχαν λόγω ναυαγίου.

Ὅλοι τους ἔχουν δικαίωμα καὶ μερίδιο στὴ συμπάθειά μας. Κοιτάζουν μὲ προσμονὴ τὰ χέρια σου, **ὅπως κοιτάζουμε ὅλοι μας τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ ὅταν ζητᾶμε κάτι.**

Εἶναι πολὺ καλύτερα ν' ἀνοίξει κανεὶς τὸ χέρι του σὲ κάποιον ἀνάξιο, παρὰ νὰ στερήσει τὴν ἐλεημοσύνη του ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ τὴν ἔχει ἀνάγκη, ἀπὸ φόβο νὰ μὴν ἀπατηθεῖ.

Πρέπει νὰ βοηθᾶμε τοὺς ἀνθρώπους ὄχι ἀπὸ ματαιοδοξία ἢ ἀπὸ ἔπαρση κι ἀλαζονεία, ὄχι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία μας νὰ μᾶς εὐχαριστοῦν καὶ νὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν οἱ εὐεργετούμενοι ἢ γιὰ νὰ λάβουμε ἀνταπόδοση, ἀλλὰ μὲ ἀνιδιοτέλεια, γιὰ νὰ εὐχαριστήσουμε τὸ Θεό, ἀλλὰ κι ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸν πλησίον μας.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γράφει πῶς ἡ ἐλεημοσύνη ποὺ μολύνθηκε ἀπὸ τὴν ἀρρώστια τῆς ματαιοδοξίας δὲν εἶναι πιά ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ κομπασμὸς καὶ σκληροκαρδία. **Γιατί ὅταν δίνεις μὲ ὑπερηφάνεια εἶναι σὰ νὰ διασύρεις δημόσια τὸν ἀδελφό σου.**

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέει στὴ δέκατη τρίτη ὁμιλία του στὴ Β' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ πῶς ἡ ἐλεημοσύνη δὲ συνίσταται μόνο στὸ νὰ δίνεις χρήματα, ἀλλὰ καὶ στὸ νὰ τὰ δίνεις μὲ αἴσθημα χριστιανικῆς συμπάθειας.

Πρέπει νὰ κάνουμε τὸ καλὸ καὶ νὰ παρέχουμε τὴ βοήθειά μας θεληματικά, πρόθυμα, καρδιακά, **μὲ σεβασμὸ καὶ ἀνυπόκριτη ἀγάπη πρὸς τοὺς φτωχοὺς.**

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς κατέχει κανένα αἴσθημα περιφρόνησης, ἀγανάκτησης ἢ ὀργῆς κι ἐκνευρισμοῦ. «Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς» (Β' Κορ. θ' 7).

«Διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου», λέει κι ὁ προφήτης Ἡσαΐας (κεφ. νη' 7). Κι ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ **τὰ κάνεις μὲ τὴν καρδιά σου, ὅπως λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.**

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς δίνει τὸ μέτρο, πῶς πρέπει νὰ ἐνεργοῦμε σ' αὐτὲς τὶς

περιπτώσεις: «ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει, ὁ μεταδιδούς, ἐν ἀπλότητι, ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰλαρότητι» (Ρωμ. ιβ' 8).

Ὅταν συμπεριφέρεσαι ἔτσι, ἡ προθυμία σου θὰ διπλασιάσει τὴν ἀξία τῆς καλῆς σου πράξης. Ὅταν ὅμως ἡ καλὴ αὐτὴ πράξη γίνεται μὲ λύπη ἢ ἀπὸ ἀνάγκη, δὲν μπορεῖ νὰ φέρει χαρά.

Ὅταν κάνεις τὸ καλὸ πρέπει νὰ ἔχεις χαρά, ὄχι θλίψη ἢ γογγυσμό.
«Ἐλεημοσύνη δὲ σημαίνει ἀπλᾶ τὸ νὰ δίνεις χρήματα, λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀλλὰ νὰ τὸ κάνεις μὲ ζῆλο, μὲ χαρά, μὲ ἓνα αἶσθημα εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ πρόσωπο ποὺ δέχεται τὴ δωρεά σου.

Ἄν κάποιος δὲ δίνει μὲ τέτοια διάθεση, θὰ ἦταν καλύτερα νὰ μὴν ἔδινε τίποτα, γιατί τότε αὐτὸ ποὺ δίνει δὲν εἶναι ἐλεημοσύνη ἀλλὰ ἀνώφελο καὶ ἄχρηστο ἔξοδο.

Τότε μόνο λέγεται καὶ εἶναι ἐλεημοσύνη μία καλὴ πράξη, ὅταν δίνεται μὲ χαρά, ὅταν σκέφτεσαι πὼς **ἀπὸ αὐτὰ ποὺ δίνεις ἐστὶ ὠφελεῖσαι πολὺ περισσότερο**» (Ὁμιλία 1η στὴν πρὸς Φιλιππησίους Ἐπιστολή).

Τὸ καλὸ πρέπει νὰ τὸ κάνεις χρησιμοποιώντας τὴ δική σου περιουσία κι ὄχι κάποιου ἄλλου, στὴν ὁποία δὲν ἔχεις κανένα νόμιμο δικαίωμα. Καὶ θὰ πρέπει νὰ εἶναι **περιουσία ποὺ ἀποκτήθηκε μὲ τίμια δουλειά**, ὄχι μὲ κλοπές, ἀπάτες καὶ ψέματα.

Γιὰ νὰ δώσουμε πολλὴ ἐλεημοσύνη, πρέπει νὰ περιορίσουμε τὰ ἔξοδά μας.

Γιὰ παράδειγμα δὲν πρέπει ν' ἀγοράζουμε ἀκριβὰ κι ἐξεζητημένα πράγματα, ἐφόσον μπορούμε νὰ κάνουμε καὶ χωρὶς αὐτά. Γιατί αὐτὸ ποὺ μᾶς περισσεύει ἀνήκει στοὺς φτωχοὺς κι ὅταν τὸ ξοδεύουμε ἀσυλλόγιστα εἶναι σὰ νὰ τοὺς τὸ ἀφαιροῦμε.

Πρέπει νὰ κάνουμε πάντα τὸ καλὸ καὶ νὰ βοηθᾶμε τοὺς ἄλλους.

Νὰ μὴν περιορίζεται ὁ ζῆλος μας αὐτὸς ἀπὸ τὶς τυχόν δυσκολίες ποὺ θὰ συναντήσουμε στὴν ἄσκηση τῆς ἐλεημοσύνης. Λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Ἡ πίστη σου κι ἡ ἐλεημοσύνη σου νὰ μὴ μειωθοῦν».

Δὲ λέει νὰ κάνεις τὸ καλὸ μία φορά, δύο, τρεῖς, δέκα ἢ ἑκατὸ φορές, ἀλλὰ **πάντα**. «Τὸ ἔργο αὐτὸ νὰ μὴν τὸ ἐγκαταλείψεις» (Ὁμιλία στὴν πρὸς Φιλιππησίους Ἐπιστολή).

Ὅταν δίνεις ἐλεημοσύνη, **καλὸ εἶναι νὰ κάνεις διάκριση ἀνάμεσα στοὺς**

πραγματικὰ φτωχοὺς καὶ σὲ ἐκείνους ποὺ φαίνονται φτωχοί. Πρέπει νὰ δίνεις ὅση περισσότερη βοήθεια μπορεῖς, ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμή σου.

Πρέπει νὰ δίνεις προτεραιότητα στοὺς περισσότερο φτωχοὺς, σὲ ἐκείνους ποὺ ἀξίζουν περισσότερο τὴ βοήθειά σου, στοὺς κοντινοὺς καὶ τοὺς συγγενεῖς σου πρῶτα κι ὕστερα στοὺς ξένους.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ τὰ γνωρίζεις πάντα αὐτὰ τὰ πράγματα μὲ ἀκρίβεια, μερικοὶ ἐκκλησιαστικοὶ πατέρες μᾶς συμβουλεύουν **νὰ ἐμπιστευόμαστε ἐκείνους ποὺ εἶναι ἔμπειροι γιὰ νὰ μᾶς ποῦν ποῦ θὰ δώσουμε τὴν ἐλεημοσύνη μας.**

Αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς γίνει πρόβλημα.

Δὲν πρέπει νὰ ψάχνουμε πολὺ τὸ θέμα τῶν φτωχῶν, γιατί ἔτσι μπορεῖ νὰ στερήσουμε ἀπὸ τὴ βοήθειά μας καὶ ἐκείνους ποὺ ἔχουν πραγματικὰ ἀνάγκη.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέει πὼς δὲν ὑπάρχει παράδειγμα κάποιου ὑπερβολικὰ ἀκριβοδίκαιου ἀνθρώπου ποὺ νὰ ἔπεσε πάνω σ' ἕναν ἅγιο.

Ἐπὶ αὐτὸ ὅμως τὸ ἀντίθετο, δηλαδή νὰ συναντήσῃ κανεὶς ἕναν ἀπατεῶνα. Γι' αὐτό, ἐκεῖνο ποὺ σᾶς συμβουλεύω εἶναι **νὰ ἐνεργοῦμε σὲ ὅλα μὲ ἀπλότητα.**

Τέλος θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι **δὲν πρέπει νὰ λογαριάζουμε πὼς κάνουμε κάτι σπουδαῖο ὅταν δίνουμε ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ πιστεύουμε πὼς ἀπλῶς εἴμαστε διαχειριστὲς τῶν ἀγαθῶν τοῦ Θεοῦ.**

Ποτὲ δὲ θὰ γίνεις τόσο γενναιόδωρος ὅσο ὁ Θεός, λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Ἀκόμα κι ἂν μοιράσῃς ὀλόκληρη τὴν περιουσία σου, ἀκόμα κι ἂν μαζὶ μὲ τὴν περιουσία σου παραδώσῃς καὶ τὸν ἑαυτὸ σου **πάλι δὲν ἔκανες τίποτα σπουδαῖο.**

Γιατί ὅ,τι κι ἂν δώσει ὁ ἄνθρωπος, ἀκόμα καὶ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτὸ, τὰ παίρνει πίσω ἀπὸ ἑκεῖνον.

Ὅσα περισσότερα καὶ νὰ τοῦ δώσεις, ἐκεῖνα ποὺ θὰ σοῦ γυρίσει πίσω θὰ εἶναι περισσότερα. Καὶ βέβαια **δὲν πρόκειται νὰ δώσεις τίποτα δικό σου,** ἀφοῦ «*πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον*».

Ἄς κλείσουμε λοιπὸν λέγοντας: **«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται».**

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

Μακάριοι κι εὐτυχισμένοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι εὐσπλαχνοὶ κι ἐλεοῦν τοὺς φτωχοὺς, γιατί αὐτοὶ θὰ ἐλεηθοῦν ἀπὸ τὸ Θεό. Ἄχ! καὶ νὰ ἤξερες τί μεγάλη ἀνταπόδοση σὲ περιμένει γιὰ τὴν ἐλεημοσύνη ποὺ δίνεις στοὺς φτωχοὺς!

Θὰ σοῦ δείξει ὁ Θεὸς ἔλεος κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσης ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων καὶ θὰ κληρονομήσεις τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ποὺ ἔχει ἐτοιμαστεῖ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἀμήν.

(Απόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίο «Οἱ Μακαρισμοί»-Δέκα ἐρμηνευτικὲς ὁμιλίες)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: askitikon.eu)